

RIIGIKANTSELEI ARENGUKAVA 2014–2017

MISSIOON

Riigikantselei missioon on toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit poliitika kujundamisel ja elluviimisel ning aidata tagada head riigivalitsemist.

VISIOON 2018

Eesti on rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline ja tasakaalustatult arenev riik. Valitsuse töö efektiivsuse osas on Eesti viie parima Euroopa Liidu liikmesriigi hulgas.

PÕHIVÄÄRTUSED

koostöövalmidus

usaldusväarsus

asjatundlikkus

uuendusmeelsus

TEGEVUSVALDKOND: *Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine*

Tegevusvaldkond hõlmab Vabariigi Valitsuse töö planeerimise toetamist, istungite ja valitsuskabineti nõupidamiste ettevalmistamist ja korraldamist, peaministri nõustamist ja abistamist, valitsuse ja peaministri kommunikatsiooni korraldamist, Euroopa Liidu asjade koordineerimist, Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjoni töö korraldamist, riigi julgeoleku ja riigikaitse juhtimise koordineerimist, Teadus- ja Arendusnõukogu teenindamist ning avaliku teenistuse tippjuhtide värbamise, valiku, hindamise ja arendamise korraldamist.

1.1. Hetkeolukorra analüüs

Probleemid:

- ministeeriumide tegevuste killustatus ja kohati puudulik koostöö valitsuse kesksete eesmärkide saavutamisel (sh Euroopa Liidu poliitika elluviimisel);
- mõjude analüüsi tulemuste vähene või ainult formaalne kasutamine valikute väljatoomisel, otsuste tegemisel ning poliitikate planeerimisel ja rakendamisel;
- kaasamine Euroopa Liidu asjades seisukohade kujundamisel ja elluviimisel ning avalikkuse informeeritus valitsuse EL suunalisest tegevusest võis olla parem.
- ministeeriumide koostöö ja infovahetus valitsuse otsuste ettevalmistamisel on ebaühtlane ega võimalda alati tõhusat otsustamist;
- Eesti Euroopa Liidu seisukohtade kujundamine on tihti reaktiivne, st seisukohti hakatakse välja töötama alles pärast Euroopa komisjoni algatuse ilmumist, samas kui tõhusa mõjutamise eelduseks on proaktiivne seisukohtade kujundamine ja otsustusprotsesside mõjutamine. Sellest tulenevalt toimub ka Eesti valdkondlike ja valdkonnaüleste huvide kaardistamine tihti hilinenult;

- Euroopa Liidu otsustusprotsessi mõjutamisel loodetakse liigselt struktuursete kanalite peale (nt osalus nõukogu töögrupis). Samas on struktuursete mõjutuskanalite osatähtsus ja tõhusus otsustusprotsessi tegelikul mõjutamisel kahanev. Mittestruktuursete mõjutuskanalite arendamine ja kasutamine on puudulik ja ebasüsteemne ning olemasolev töökord ei soodusta selle väljaarendamist lähtuvalt Eesti huvidest;
- vähestel töörühmas Eesti huve esindavatel ametnikel on Euroopa Liidu institutsioonide toimimisest laiem arusaam ning toimiv võrgustik.
- avaliku teenistuse juhtimispotentsiaali vähene jätkusuutlikkus ja juhtide kompetentsuse ebaühtlus raskendavad valitsuse eesmärkide saavutamist.

Võimalused:

- avalikkuse teadlikkuse kasv ja kõrgemad ootused valitsuse tegevusele soodustavad põhjalikumate mõjuanalüüside läbiviimist ning huvirühmade oskuslik kaasamine võimaldab tõsta valitsuse otsuste ettevalmistamise kvaliteeti;
- 2011. aastal jõustunud valitsuse reglement loob hea aluse valitsuse otsustusprotsessi kvaliteedi tõstmiseks (sh mõjude analüüsi ja kaasamise arendamiseks);
- ametisse astunud valitsuse kesksete planeerimisdokumentide (valitsuse tegevusprogramm, konkurentsivõime kava „Eesti 2020“, riigi eelarvestrateegia) kvaliteet on tõusnud, nende valdkondlikud struktuurid on ühtlustatud ja ministriumid pööravad oma töös järjest enam tähelepanu eesmärkide seadmisele;
- soovitude ja heade praktikate jagamine suurendab otsustamise tõhusust;
- Eesti Euroopa Liidu poliitika ja suurem Euroopa Liidu poliitika elluviimise suutlikkus (sh EL koordineerimisüsteemi arendamine) võimaldab Eestil olla Euroopa Liidus eestkõnelejaks ning mõjutada arenguid endale olulistes küsimustes (nt e-teenused);
- Euroopa Liidu nõukogu eesistumise ettevalmistamise varajane planeerimine ja sihipärane Euroopa Liidu suunaline personalipoliitika tõstavad valitsuse EL tegevuse terviklikkust ning aitavad kaasa tõhusa ja kompetentse Euroopa Liidu personali väljakujundamisele;
- 2018. aastal toimuv Eesti Euroopa Liidu Nõukogu eesistumine on võimalus tõsta rahva teadlikkust Euroopa ja valitsuse otsustusprotsessidest ja nendes osalemise võimalustest;
- avaliku teenistuse tippjuhtide kompetentsuse kasv ja juhtimispotentsiaali jätkusuutlikkus toetavad valitsuse eesmärkide saavutamist.

STRATEEGILISED EESMÄRGID

1. Toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit valitsuse eesmärkide elluviimisel
2. Toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit valitsuse töö efektiivsuse parandamisel.

Tulemusnäitajad:

- Valitsuse eesmärkide elluviimise edukus¹
- Valitsuse töö efektiivsus²

---

¹ Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis toodud Vabariigi Valitsuse prioriteetsete eesmärkide elluviimise edukus

Tulemus:

Strateegiline eesmärk	Tulemusnäitaja (mõõdik)	Algtase 2013	Eesmärk 2014	Eesmärk 2015	Eesmärk 2016	Eesmärk 2017
Toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit valitsuse eesmärkide elluviimisel	Valitsuse eesmärkide elluviimise edukus	Vabariigi Valitsus kinnitas 2011-2015 tegevusprogrammi 28. aprillil 2011		Valitsuse tegevusprogrammis 2011-2015 toodud eesmärgid on elluviidud		
Toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit valitsuse töö efektiivsuse parandamisel	Valitsuse töö efektiivsus	35,23 punkti ja 4. koht	Koht viie parima hulgas on säilinud	Koht viie parima hulgas on säilinud	Koht viie parima hulgas on säilinud	Koht viie parima hulgas on säilinud

1. Meede: Valitsuse töö planeerimise parandamine

Indikaatorid ning oodatavad sihttasemed:

1. Valitsuse tegevusprogrammi täitmise edukus³

Algtase: Hilinenud on 5% tegevusprogrammi punktidest (2013. aastal)

2014. aasta sihttase: Hilinenud on mitte rohkem kui 10%.

2015. aasta sihttase: Hilinenud on mitte rohkem kui 10%.

2016. aasta sihttase:

2017. aasta sihttase:

2. Konkurentsivõime kava „Eesti2020“ eesmärkide täitmine

Algtase:

Tööhõive 72,1% (2012); tootlikkus 68,7% (2012); põhihariduse või madalama haridustasemega õpinguid mittejätkavate noorte (18-24) osakaal 10,5% (2012); kõrgharidusega noored 39,1% (2012); suhteline vaesus 18,7% (2012); elukestvas õppes osalemine 12,9% (2012); erialase hariduseta täiskasvanute osakaal 30,3% (2012); teadus- ja arendustegevuse kulud 2,19% (2012); ekspordi osatähtsus 0,096% (2012).

2014. aasta sihttase: Näitajad paranevad

---

2 Institute for Management Development (IMD) konkurentsivõime uuringu põhjal mõõdetava valitsuse töö efektiivsuse kuue indikaatori - avalike finantsvahendite juhtimine, õiguskeskkonna piirangud ettevõtluse konkurentsivõimele, valitsuse poliitikate paindlikkus muutuste suhtes, valitsuse otsuste elluviimine, valitsuse poliitikate läbipaistvus, bürokraatia ettevõtluse takistusena - punktide kogusumma ja Eesti keskmine koht Euroopa Liidu liikmesriikide hulgas.

³ Valitsuse tegevusprogrammi punktide osakaal, mille täitmine on hilinenud

2015. aasta saavutustase: Tööhõive 72%; tootlikkus 73%; põhihariduse või madalama haridustasemega õpinguid mittejätkavate noorte (18-24) osakaal 11%; kõrgharidusega noored 40%; suhteline vaesus 16,5%; elukestvas õppes osalemine 15%; erialase hariduseta täiskasvanute osakaal 32%; teadus- ja arendustegevuse kulud 2%; ekspordi osatähtsus 0,100%.

2016. aasta sihttase: Näitajad paranevad

2017. aasta sihttase: Näitajad paranevad

Olulised tegevused ja vahetud tulemused⁴:

- Valitsuse töö pikaajalise planeerimise kvaliteedi parandamine
Vahetu tulemus: Valitsuse tegevusprogrammi täitmine on edukas.
- Riigi jätkusuutlikule ja tasakaalustatud arengule kaasaaitamine
Vahetu tulemus: konkurentsivõime kava „Eesti2020“ ning säästva arengu strateegia „Säästev Eesti 21” eesmärgid on täidetud.

Uued algatused

- Konkurentsivõime kava "Eesti 2020" vahearuande ning järgnevate aastate peamiste poliitikaväljakutsete, sh Euroopa Liidu poliitika väljakutsete analüüsi koostamine Vigastuste ennetamise ning töötajate oskuste tõstmise rakkerühmade töö lõpetamine ning ühe uue rakkerühma loomine (eTervise arendamise poliitikavaldkond)
- Avatud valitsemise partnerluse tegevuskava koostamine
- OECD riigivalitsemise raporti rakendamise tegevuskava uuendamine ja elluviimine
- Soome-Eesti-OECD ühise analüüsi teostamine riigivalitsemise ja e-valitsemise edendamise praktikate kohta rahvusvahelises võrdluses
- Prioriteetse suuna "Haldusvõimekus" meetme/programmi "Poliitikakujundamise kvaliteedi arendamine" töö käivitamine

2. Meede: Valitsuse otsustusprotsessi arendamine

Indikaatorid ning oodatavad sihttasemed:

1. Ministeeriumide rahulolu valitsuse otsustusprotsessi korraldusega⁵

Algtase: 3,93 palli (2010. aastal)

2014. aasta sihttase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

2015. aasta sihttase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

2016. aasta sihttase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

2017. aasta sihttase: Hoida taset, st vähemalt 3,8 palli

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Valitsuse otsuste optimaalse aja jooksul tegemise tagamine

⁴ Olulisemate tegevustena on esitatud tegevused, millel on määrav roll strateegia elluviimisel.

⁵ Vastanud koostööpartnerite (sh ministeeriumide kantslerid ja asekanclerid, õigusosakondade ametnikud, Euroopa Liidu asjade koordineerijad ja infot edastavate isikud ning üksused) poolt antud keskmine hinne viie palli süsteemis.

Vahetu tulemus: Eelnõude istungile jõudmise mediaanaeg jääb 7-10 päeva vahele. Otsuste vormistamise, allkirjastamise ja nendest teavitamise mediaanaeg ei ületa nelja tundi (seaduseelnõude osas kahte päeva). Valitsuse istungi protokollid ja kabinetinõupidamise kokkuvõtte koostamise ja allkirjastamise mediaanaeg ei ületa nelja päeva.

- Valitsusele esitatavate ettepanekute kvaliteedi tõstmine

Vahetu tulemus: Eelnõude tiitellehe sisukokkuvõtete arusaadavus on paranenud. Riigikantseleis parandatud või uuesti vormistatud eelnõude osakaal väheneb. Valitsuse istungi päevakorrapunktide osakaal, mille kohta ministrid, õiguskantsler või riigikontrolör esitavad põhjendatud õiguslikke märkusi, jääb alla ühe protsendi. Jõustunud kohtuotsusega õigusvastaseks tunnistatud valitsuse õigusaktide arv püsib väike. Õiguskantsleri poolt valitsuse õigusaktide kohta tehtud põhjendatud ettepanekute arv püsib väike.

- Probleemide kohasel tasandil lahendamise tagamine

Vahetu tulemus: Valitsuse istungile jõudvate lahendamata probleemide arv ja valitsuse istungil tõstatatud uute probleemide arv püsib väike.

- Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine hädaolukorras

Vahetu tulemus: Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamine hädaolukorras on tagatud.

Uued algatused

- Ministeeriumide tööprotsessi parandamine valitsuse istungite ja nõupidamiste ettevalmistamisel Valitsuse istungite ja valitsuskabineti nõupidamiste ettevalmistamise juhise rakendamine

3. Meede: Valitsuskommunikatsiooni arendamine

Indikaatorid ning oodatavad sihttasemed:

1. Valitsuskommunikatsiooni kvaliteedi indeks⁶

Algtase: 6,3 (2012. aastal)

2014. aasta sihttase: Hoida taset

2015. aasta sihttase: Hoida taset

2016. aasta sihttase: Hoida taset

2017. aasta sihttase: Hoida taset

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Valitsuse poliitikate, otsuste ja tegevuste kohta info andmine selges ja lihtsas keeles, proaktiivselt ning süstematiseeritult

Vahetu tulemus: Meedia rahulolu valitsuskommunikatsiooniga kasvab.

---

⁶ Indeks koondab kümne palli süsteemis järgmised näitajad: valitsuse aasta keskmine usaldusväärsus eurobaromeetris (25%), ajakirjanike hinnang VKB-le (45%), Euroopa Liidu usaldusväärsus eurobaromeetris (10%), nende küsitletud elanike osakaal, kes on uhked selle üle, et on eestimaalased (10%), nende küsitletud elanike osakaal, kelle jaoks Eesti riigi sümbolid on tähtsad ja kes kasutavad Eesti lippu (10%)

- Kriisikommunikatsioonialase võimekuse tugevdamine
Vahetu tulemus: Kriisikommunikatsioonialane võimekus kasvab.
- Valitsusasutuste koostöö ja kommunikatsiooni ühtsuse tõhustamine
Vahetu tulemus: Meedia rahulolu valitsuskommunikatsiooniga kasvab.

Uued algatused:

- Valitsusasutuste kodulehekülgede koondamine ühtseks valitsusportaaliks
- Eesti Vabariik 100. aastapäeva tähistamise ettevalmistamine

4. Meede: Valitsuse Euroopa Liidu poliitika suutlikkuse ja terviklikkuse parandamine

Indikaatorid ning oodatavad sihttasemed:

1. Valitsuse Euroopa Liidu suunalise tegevuse edukus

Algtase: Valitsuse tegevusprogrammis ettenähtud 23 Euroopa Liidu suunalisest eesmärgist, mille tähtaeg oli 2013. aasta (k.a 2012 hilinemised), saavutati 16 tähtaegselt

2014. aasta sihttase: Tähtaegselt saavutatud eesmärkide arv on võimalikult suur

2015. aasta sihttase: Tähtaegselt saavutatud eesmärkide arv on võimalikult suur

2016. aasta sihttase:

2017. aasta sihttase:

2. Eesti elanike hinnang Eesti Euroopa Liidu poliitikale edukusele.

Algtase: 50% hindab edukaks (2013. aastal)

2014. aasta sihttase: Hoida taset

2015. aasta sihttase: Hoida taset

2016. aasta sihttase: Hoida taset

2017. aasta sihttase: Hoida taset

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Valitsuse Euroopa Liidu poliitika suutlikkuse parandamine
Vahetu tulemus: Valitsuse Euroopa Liidu poliitika eesmärgid on täidetud. Euroopa Liidu poliitika varajase mõjutamise suutlikkus kasvab.
- Valitsuse Euroopa Liidu poliitika terviklikkuse parandamine
Vahetu tulemus: Euroopa Liidu poliitika kujundamine, elluviimine ja rakendamine on terviklik. Ministeeriumide valdkondlik Euroopa Liidu poliitika on kooskõlas valitsuse seisukohtade ja Euroopa Liidu liiniga. Euroopa Liidu direktiivide ülevõtmise puudujääk on madal .

Uued algatused:

- Eesti Euroopa Liidu Nõukogu eesistumise tegevuskava elluviimine ja uuendamine

5. Meede: Julgeoleku ja riigikaitse koordineerimine

Indikaatorid ning oodatavad sihttasemed:

1. Riigikaitse arengukava 2013-2022 rakendusplaani täitmine

Algtase: Vabariigi Valitsus kiitis 24.01.2013 heaks riigikaitse arengukava sõjalise osa

2014. aasta sihttase: Vabariigi Valitsus on heaks kiitnud riigikaitse arengukava mittesõjalised osad ja nende rakendusplaani

2015. aasta sihttase: Riigikaitse arengukava 2013-2022 rakendusplaani on täidetud

2016. aasta sihttase: Riigikaitse arengukava 2013-2022 rakendusplaani on täidetud

2017. aasta sihttase: Riigikaitse arengukava 2013-2022 rakendusplaani on täidetud

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Peaministri nõustamine riigi julgeoleku ja riigikaitse küsimustes
Vahetu tulemus: Peaminister on julgeoleku ja riigikaitse küsimustes nõustatud
- Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjoni töö korraldamine
Vahetu tulemus: Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjoni istungid toimuvad regulaarselt
- Riigi julgeoleku ja riigikaitse juhtimise koordineerimine
Vahetu tulemus: Riigi julgeolek ja riigikaitse on keskselt koordineeritud

Uued algatused:

- Riigikaitse strateogia uuendamine
- Riigikaitse arengukava 2013-2022 mittesõjaliste osade rakendusplaani koostamine koostöös Kaitseministeeriumiga
- Riigikaitse seaduse eelnõu koostamine koostöös Kaitseministeeriumiga

6. Meede: Avaliku teenistuse tippjuhtide värbamise ja arendamise süsteemi tõhustamine

Indikaatorid ning oodatavad sihttasemed:

1. Avaliku teenistuse tippjuhtide kompetentsus

Algtase: Keskmise (5-pallisel skaalal mõõdetuna keskmiselt 3,5) (2011. aastal)

2014. aasta sihttase: Hoida taset (2013. aastal: tõsta taset 5-pallisel skaalal 4,0)

2015. aasta sihttase: Hoida taset

2016. aasta sihttase: Hoida taset

2017. aasta sihttase: Hoida taset

2. Avaliku teenistuse tippjuhtide pühendumus

Algtase: 78 (TRI*M indeks) (2011. aastal)

2014. aasta sihttase: Hoida taset

2015. aasta sihttase: Hoida taset

2016. aasta sihttase: Hoida taset

2017. aasta sihttase: Hoida taset

Olulised tegevused ja vahetud tulemused:

- Tippjuhtide värbamise ja valiku süsteemi arendamine
Vahetu tulemus: Tippjuhtide ametikohtade täitmiseks korraldatud avalikud konkursid on tulemuslikud.
- Tippjuhtide arendamise süsteemi tõhustamine
Vahetu tulemus: Tippjuhtide rahulolu arendustegevustega kasvab.

Uued algatused:

- Tippjuhtide arendamise programmi 2014 - 2020 ettevalmistamine
- Tippjuhtide värbamise, hindamise ja arendamise e-keskkonna uue arhitektuuri väljatöötamine; värbamisportaali käivitamine